

UDC (УДК) 342.922:340.11
JEL Classification: K 10; K 23

Єсімов Сергій Сергійович,

кандидат юридичних наук, доцент,
доцент кафедри адміністративно-правових дисциплін
Львівського державного університету внутрішніх справ
(Львів, Україна)
e-mail: esimov_ss@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-9327-0071

Боровікова Віталіна Станіславівна,

науковий співробітник відділу організації наукової роботи
Львівського державного університету внутрішніх справ
(Львів, Україна)
e-mail: borovikova-vitalina@ukr.net
ORCID ID: 0000-0003-4401-4562

ДОЗВІЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ У СФЕРІ НАДАННЯ ПОСЛУГ ЕЛЕКТРОННИХ КОМУНІКАЦІЙ

Анотація. З використанням методології системного аналізу правових явищ розглянуто дозвільну діяльність у сфері надання послуг електронних комунікацій у контексті чинного законодавства про електронні комунікації та дозвільну систему у сфері господарювання. Вказано, що законодавство в сфері електронних комунікацій вирізняється складністю, нестабільністю, невпорядкованістю правового регулювання. Недоліками галузевого законодавства є акцент на технологічних аспектах без урахування потреб ринку. Зазначено, що вдосконалення правового регулювання дозвільної діяльності у сфері електронних комунікацій необхідне з метою зниження адміністративних бар'єрів для входу на ринки цифрової економіки в частині доступу до інноваційних технологій у сфері електронних комунікацій і забезпечення ефективного використання радіочастотного спектра.

Ключові поняття: електронні комунікації, дозвільна система, ліцензування, послуга електронних комунікацій, цифрова економіка.

Yesimov Serhii,

PhD (Law), Associate Professor,
Associate Professor of the Department
of Administrative Law Disciplines,
Lviv State University of Internal Affairs
(Lviv, Ukraine)
e-mail: esimov_ss@ukr.net
ORCID ID: 0000-0002-9327-0071

Borovikova Vitalina,

Scientific Researcher of the Department
of Organization of Scientific Work,
Lviv State University of Internal Affairs
(Lviv, Ukraine)
e-mail: borovikova-vitalina@ukr.net
ORCID ID: 0000-0003-4401-4562

LICENSING ACTIVITIES IN THE FIELD OF PROVISION OF TELECOMMUNICATIONS

Abstract. Using the methodology of systematic analysis of legal phenomena, the licensing activities in the field of telecommunications services in the context of current legislation on telecommunications and the licensing system in the field of management are considered. Legislation in the field of telecommunications is

characterized by complexity, instability, disorder of legal regulation. The disadvantages of sectoral legislation are the emphasis on technological aspects without taking into account the needs of the market. In modern scientific research, licensing is defined as a specific administrative and legal regime, which is implemented mainly prohibitive or binding rules, aimed at official certification of the right of the business entity to conduct certain activities in compliance with rules, regulations and standards. It is noted that licensing activities in the field of telecommunications are organized activities of authorized executive bodies, which consists of successive administrative procedures for providing legal entities or natural persons-entrepreneurs who intend to provide telecommunications services, permits or other legal act to confirm the occurrence, change, transition, termination of rights. Licensing activities in the field of telecommunications services are aimed at ensuring: the rights and legitimate interests of subscribers and consumers of telecommunications services; security of the person, society and the state; rational use of numbering resources.

Improving the legal regulation of licensing activities in the field of telecommunications is necessary in order to reduce administrative barriers to entry into the markets of the digital economy in terms of access to innovative technologies in the field of telecommunications and ensure efficient use of radio frequency spectrum.

Key concepts: telecommunications, licensing system, licensing, telecommunications service, digital economy.

DOI 10.32518/2617-4162-2021-4-83-89

Вступ

Нині необхідне забезпечення пришвидшеного впровадження цифрових технологій, а також формування правової основи цифрової економіки, що забезпечує гнучкий підхід у кожній сфері суспільних відносин. Вирішення цього завдання неможливе без модифікації законодавства про електронні комунікації. В умовах цифровізації державного управління та стрімкого розвитку сфери електронних комунікацій удосконалення правового регулювання дозвільної діяльності є одним із проблемних аспектів адміністративного права. Правове регулювання дозвільної діяльності у сфері електронних комунікацій характеризується недостатністю теоретичних розробок.

Проблеми ліцензування відображені у працях учених-правознавців: В. Б. Авер'янова, О. Ф. Андрійко, В. М. Бевзенка, А. І. Берлача, Ю. П. Битяка, Н. П. Бортник, П. В. Діхтєвського, І. С. Гриценка, Р. А. Калюжного, Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова, О. В. Кузьменко, В. І. Курила, В. М. Коваліва, Є. В. Курінного, Р. С. Мельника, О. І. Остапенка, А. О. Селіванова, О. І. Харитонової, Ю. С. Шемчушенка та інших.

Наукова і правова база не забезпечують вирішення важливих проблем правового регулювання дозвільної діяльності у сфері електронних комунікацій в умовах розвитку інформаційно-комунікаційних технологій і реалізації Закону України «Про стимулювання розвитку цифрової економіки в Україні», що вимагає проведення наукових досліджень.

Метою статті є дослідження дозвільної діяльності у сфері надання послуг електронних комунікацій.

1. Теоретичні засади ліцензування

У сучасних наукових дослідженнях ліцензування визначають як специфічний адміні-

стративно-правовий режим, який реалізується переважно забороняючими або зобов'язуючими нормами, спрямований на офіційне посвідчення права господарюючого суб'єкта на ведення певного виду діяльності з дотриманням правил, нормативних вимог і стандартів. Легітимне визначення ліцензування дано у Законі України «Про ліцензування видів господарської діяльності» [1].

Основними принципами ліцензування є забезпечення єдності економічного простору на всій території України, встановлення вичерпних переліків ліцензійних вимог, неприпустимість стягування плати з претендентів на ліцензії і ліцензіатів, за винятком сплати державного мита, дотримання законності. Законами встановлюються особливості ліцензування деяких перелічених у законі видів діяльності, приміром, надання послуг електронних комунікацій. Ліцензійні відносини характеризуються поєднанням публічно-правових і приватноправових інтересів. Ліцензування насамперед пов'язане із забезпеченням безпеки особи, суспільства, держави.

Цивільно-правові норми забезпечують приватні інтереси в ліцензійних відносинах. Наприклад, юридичні особи отримують повну правоздатність лише після отримання на ліцензії, якщо провадження діяльності вимагає отримання ліцензії. Інститут ліцензування за природою є комплексним, оскільки вбирає норми різних галузей права. Ліцензування, будучи спеціальним адміністративно-правовим режимом, є одним із універсальних і доволі ефективних засобів державного регулювання економіки.

Визначення ліцензійного права як інституту адміністративного права обумовлено значною нормативно-правовою базою у цій сфері регулювання, яка відрізняється певною своєрідністю та внутрішньою структуровані-

стю норм, охоплює правовідносини між владними та невладними суб'єктами. Правове регулювання ліцензування іншими галузями права незначне, позаяк тільки деякі аспекти врегульовані нормами інших галузей права.

У межах ліцензійного режиму є виражена диференціація правового регулювання, що зумовлено суттєвими відмінностями певних сфер економіки й основ правового регулювання. Процедура ліцензування є одним із видів адміністративного регулювання і здійснюється у межах дозвільної системи.

Визначення поняття дозвільної системи у сфері господарської діяльності дано у п. 1 ст. 1 Закону України «Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності» [2].

Розглядаючи правову природу ліцензування, доцільно зазначити ліцензування як вид діяльності органів виконавчої влади; ліцензування як адміністративно-правовий інститут. Правовою основою ліцензійної діяльності є Закон України «Про ліцензування видів господарської діяльності».

Згідно з вказаним законом, ліцензування – діяльність певних органів, пов'язана з наданням, переоформленням або продовженням терміну дії ліцензій, щодо здійснення ліцензійного контролю. За суттю ліцензування – це адміністративно-правовий режим, а ліцензія – спеціальний дозвіл на здійснення певного виду діяльності.

Ліцензування у сфері електронних комунікацій регламентовано ст. 48 Закону України «Про електронні комунікації», яка до ліцензованих послуг у сфері електронних комунікацій відносить послуги щодо користування радіочастотним ресурсом України (за винятком видачі ліцензії за результатами конкурсу); користування радіочастотним ресурсом України, додатковою смугою радіочастот (за винятком видачі ліцензії за результатами конкурсу); дострокового впровадження нової радіотехнології; визначення можливості застосування конкретного типу радіоелектронного засобу або випромінювального пристрою на території України; виділення номерного ресурсу та ін. [3].

Ліцензія підтверджується не документом, виданим органом, що ліцензує на паперовому носії або у формі електронного документа, а записом у реєстрі ліцензій. Перехід на реєстрову модель ліцензування діяльності у сфері надання послуг електронних комунікацій дає змогу спростити процес видачі ліцензій на надання послуг електронних комунікацій і зменшити регуляторний тиск на учасників ринку.

Потрібно зазначити, що, відповідно до Порядку проведення конкурсів або тендерів на отримання ліцензій на користування радіочас-

тотним ресурсом України, вони проводяться тільки в тому випадку, якщо Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку й інформатизації, встановить, що доступний для надання послуг електронних комунікацій радіочастотний спектр обмежує можливу кількість операторів електронних комунікацій на цій території [4].

Законодавством України передбачено індивідуальне ліцензування діяльності у сфері електронних комунікацій за 32 найменуваннями послуг електронних комунікацій [5]. Це означає, що для провадження діяльності з надання послуг кожному оператору електронних комунікацій необхідно отримати індивідуальну, персоніфіковану ліцензію окремо на кожне найменування послуги електронних комунікацій.

Із метою зниження адміністративних бар'єрів за доцільне об'єднання предметів ліцензування на окремі послуги електронних комунікацій. Саме технологічні особливості повинні бути в основі визначення предметів ліцензування у цій галузі суспільних відносин.

Важливість докладної деталізації ліцензованих видів діяльності в умовах посиленого зближення технологій є сумнівною. Еволюція комп'ютерних, інформаційних технологій, технологій у сфері електронних комунікацій зумовлює зміни в процесах створення, доставки й обробки інформації.

Послуги електронних комунікацій, які протягом багатьох років існували окремо, й інформаційні технології починають поступово об'єднуватися в результаті процесів конвергенції мереж електронних комунікацій, обчислювальної техніки і різних інформаційних засобів. Розвиток мереж, що ґрунтуються на технології IP, поширення мультимедійних комп'ютерних технологій, з одного боку, і бажання користувачів отримати доступ до великої низки послуг, що не залежать від типу мережі, є основними рушіями, що визначають прогрес інформаційних комунікацій.

Сучасні мережі електронних комунікацій є технічними засобами, призначеними для передачі інформації через оптоволоконні лінії електронних комунікацій.

Обов'язковому ліцензуванню повинні підлягати послуги, пов'язані з використанням обмежених ресурсів, діяльність операторів електронних комунікацій, що посідають істотне становище в мережі електронних комунікацій загального користування. В інших випадках діяльність із надання послуг електронних комунікацій не повинна підлягати ліцензуванню, але має відповідати обов'язковим вимогам у сфері електронних комунікацій.

2. Ліцензування діяльності у сфері електронних комунікацій

Аналізуючи ліцензування у зазначеній сфері, необхідно зауважити на Закон України «Про електронні комунікації», де потрібно більш чітко врегулювати зміст переліку організаційно-правових документів, які подаються до контролюючого органу. Заява про надання ліцензії може бути представлена в орган у формі пакета електронних документів із використанням інтегрованої системи електронної ідентифікації [6].

Додатки до заяви потрібно оформляти у виді окремих документів. Однак частка заяв про надання, переоформлення, продовження терміну дії ліцензії, припинення дії ліцензії, про видачу дубліката, копії ліцензії, отриманих органом, що ліцензує на паперовому носії, ще велика.

Найпоширенішими причинами відмови у видачі (продовження терміну дії, переоформлення) ліцензій є помилки, яких припускаються здобувачі при заповненні заяви про надання ліцензії, при складанні яких докладають до заяви документи (схема побудови мережі електронних комунікацій, опис мережі та засобів електронних комунікацій). Доцільно визначити обов'язком контролюючого органу повідомлення ліцензіата про необхідність усунення допущених порушень у чітко визначені терміни.

Особливістю дозвільної процедури у сфері електронних комунікацій є те, що в сучасних умовах потрібна обробка, зберігання та надання за запитом інформації з використанням цифрових технологій.

Дія ліцензії припиняється якщо: ліцензіат направив заяву про припинення діяльності в сфері надання послуг електронних комунікацій; фізична особа або юридична особа припинила діяльність як фізична особа-підприємець або юридична особа відповідно до законодавства України; є рішення суду про анулювання ліцензії.

Особливістю ліцензування є конкурентний порядок регламентації, вкрай рідко застосовуваний у національному праві, відповідно до якого вибір правової норми обумовлений розсудом особи, яка застосовує право.

Ліцензування як вид дозвільної діяльності у сфері електронних комунікацій виконує функцію контролю за дотриманням обов'язкових вимог, передбачених законодавством у сфері електронних комунікацій, приміром, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації здійснює контроль за суб'єктами права, які отримали ліцензію на провадження діяльності у сфері електронних комунікацій.

Ліцензія є своєрідним «реєстраційним актом», що дозволяє вести облік і контроль за ліцензіатами і їхньою діяльністю в сфері електронних комунікацій. Ліцензування – це сукупність адміністративно-правових відносин, які виникають між владними і невідладними суб'єктами, за поданням відповідних ліцензій. Оскільки дозвільна діяльність завжди має місце, де потенційно присутня загроза безпеці життєво важливих інтересів особи, суспільства та держави, то ліцензування не тільки складається з наділення правом, а й поєднує охоронну і регулятивну функції.

Основною формою дозвільної діяльності у сфері надання послуг електронних комунікацій є ліцензування. З огляду на це позбавлення ліцензії обмежує правоздатність особи, позбавляє можливості займатися певним видом діяльності, вказана міра повинна застосовуватися тільки в разі виникнення необхідності захисту економічних інтересів України, прав і законних інтересів громадян та інших осіб.

Досліджуючи питання про дозвільну діяльність у сфері надання послуг електронних комунікацій, крім ліцензування, потрібно вказати дозвільну діяльність із регулювання ресурсу нумерації. Ресурс нумерації є обмеженим ресурсом, тому його використання можливе лише за наявності дозволу.

Ресурс нумерації вважається обмеженим, якщо, відповідно до національної системи та плану нумерації, обсяг нумерації, виділений усім операторам електронних комунікацій і запитуваний у заяві про виділення ресурсу нумерації на конкретній території, становить понад 90% доступного ресурсу.

Ресурси нумерації єдиної мережі електронних комунікацій України – це частина ресурсу нумерації міжнародної мережі електронних комунікацій, включають ресурси нумерації мереж електронних комунікацій. Отримати в користування ресурс нумерації може тільки оператор, який вже володіє ліцензією на надання послуг електронних комунікацій.

Конкурс на отримання ліцензії на надання послуг електронних комунікацій на території з обмеженим ресурсом нумерації мережі електронних комунікацій загального користування проводиться за одночасної наявності таких умов: територією, на якій може використовуватися ресурс нумерації, є вся територія України; ресурс нумерації призначений для однозначного визначення (ідентифікації) мережі електронних комунікацій у межах національного сегмента відповідної міжнародної мережі електронних комунікацій.

За законодавством, для забезпечення ефективного використання ресурсу в певних випад-

ках передбачено його вилучення. Зокрема, виділений ресурс нумерації повинен бути використаний повністю або частково (не менше 75%) протягом двох років із дати його виділення оператору, а інакше ресурс може бути вилучений у оператора.

Дозвільна діяльність у сфері надання послуг електронних комунікацій охоплює такі форми, як реєстрація сертифіката відповідності засобів електронних комунікацій і реєстрація декларацій про відповідність засобів електронних комунікацій.

Із метою забезпечення цілісності, стійкості функціонування та безпеки єдиної мережі електронних комунікацій є обов'язковим підтвердженням відповідності встановленим вимогам засобів електронних комунікацій, які використовуються в мережі електронних комунікацій загального користування, у технологічних мережах і мережах спеціального призначення.

Обов'язкове підтвердження полягає у документальному посвідченні відповідності засобів електронних комунікацій технічному регламенту, прийнятому відповідно до законодавства про технічне регулювання і оцінку відповідності вимогам Міністерства цифрової трансформації України.

Засоби електронних комунікацій, які підлягають обов'язковій сертифікації, наприклад, обладнання, яке виконує функції систем комунікації; засоби електронних комунікацій, що виконують функції цифрових транспортних систем; засоби електронних комунікацій, що виконують функції систем управління та моніторингу; обладнання, що використовується для обліку обсягу наданих послуг електронних комунікацій у мережах електронних комунікацій загального користування; обладнання засобів електронних комунікацій (програмного забезпечення), що забезпечує виконання встановлених дій при проведенні оперативного-розшукових заходів; кінцеве обладнання, яке може призвести до порушення функціонування мережі електронних комунікацій загального користування.

Перелік продукції, що підлягає оцінці відповідності вимогам Технічного регламенту радіообладнання і електронного комунікаційного кінцевого (термінального) обладнання, затверджений Постановою Кабінету Міністрів України [7]. Засоби електронних комунікацій, які не ввійшли до переліку, підлягають декларуванню відповідності. Важливі особливості сертифікації засобів електронних комунікацій: заявником у сертифікаті може бути продавець, виробник або зареєстровані відповідно до законодавства України на її території юридична особа або фізична особа-підприємець, яка

забезпечує на підставі договору з виробником відповідність засобів електронних комунікацій встановленим вимогам; провести процедуру сертифікації може тільки уповноважений акредитований орган; залежно від схеми сертифікації сертифікат може бути оформлений на обладнання і одиничний виріб; сертифікат можна оформити на термін дії 1 або 3 роки; оформлений сертифікат в обов'язковому порядку реєструється та вноситься до спеціального реєстру зареєстрованих сертифікатів.

За використання засобів електронних комунікацій або не сертифікованих засобів кодування (шифрування), які не пройшли процедуру підтвердження відповідності встановленим вимогам, установа відповідальність (ст. 148-4 «Використання технічних засобів та обладнання, що застосовуються в мережах електронних комунікацій загального користування, без документа про підтвердження відповідності» КУпАП) [8].

Підставами для відмови у реєстрації декларації про відповідність є: неправильне оформлення; неможливість ідентифікації декларованого засобу електронних комунікацій з технічного опису; відсутність сплати державного мита за реєстрацію декларації про відповідність.

Сертифікат відповідності включається до реєстру сертифікатів відповідності, декларація про відповідність підлягає реєстрації у реєстрі.

Дозвільна діяльність у сфері надання послуг електронних комунікацій спрямована на забезпечення: прав і законних інтересів абонентів і споживачів послуг електронних комунікацій; безпеки особи, суспільства та держави; раціонального використання ресурсу нумерації.

Основною формою дозвільної діяльності у сфері надання послуг електронних комунікацій є ліцензування, що застосовується щодо операторів електронних комунікацій, забезпечує комплексне вирішення наведених завдань. Із метою забезпечення раціонального використання ресурсу нумерації застосовується дозвіл на використання ресурсів нумерації.

Додатковими формами дозвільної діяльності у сфері надання послуг електронних комунікацій, що застосовуються не тільки щодо операторів електронних комунікацій, а й, наприклад, власників або інших власників технологічних мереж електронних комунікацій, точок обміну трафіком, ліній електронних комунікацій, які перетинають державний кордон України, інших осіб, якщо вони мають унікальний ідентифікатор сукупності засобів електронних комунікацій та інших технічних засобів в інформаційно-електронній комуніка-

ційній мережі Інтернет, є реєстрація сертифіката відповідності засобів електронних комунікацій і реєстрація декларацій про відповідність засобів електронних комунікацій.

Із метою зниження адміністративних бар'єрів в умовах конвергентного надання послуг електронних комунікацій кінцевим споживачам і з огляду на технологічні особливості надання послуг електронних комунікацій в умовах цифрової економіки є доцільним об'єднання предметів ліцензування на окремі послуги електронних комунікацій, що надаються з використанням єдиної технологічної платформи. Ефективне регулювання дозвільної діяльності у сфері електронних комунікацій, на думку М. В. Коваліва і В. О. Івахи, безпосередньо пов'язане із забезпеченням національної безпеки [9, с. 167].

Висновки

Дозвільна діяльність у сфері електронних комунікацій – це організована діяльність уповноважених органів виконавчої влади, яка складається з послідовних адміністративних процедур із надання юридичним особам або фізичним особам-підприємцям, які мають намір надавати послуги електронних комунікацій, дозволу або іншого юридичного акта підтвердження виникнення, зміни, переходу, припинення права. Дозвільна компетенція – надані нормативно-правовими актами повно-

важення для виконання дій державного органу, які тягнуть юридичні наслідки для суб'єктів щодо виникнення, зміни або припинення дозвільних правовідносин, не можуть мати договірний характер і делегуватися іншим органам. Дозвільна процедура у сфері електронних комунікацій – це врегульована нормами права сукупність юридично значущих дій суб'єктів у електронних комунікаціях із видачею дозволів, що виникають між претендентом (володарем) дозволу й органом, що володіє дозвільною компетенцією.

Правове регулювання дозвільної діяльності у сфері електронних комунікацій у Законі України «Про електронні комунікації» ґрунтується на чинних нормативних актах. Удосконалення правового регулювання дозвільної діяльності у сфері електронних комунікацій стосується й ліцензування радіочастотного спектра. Ефективність ліцензійної діяльності можна оцінити на підставі аналізу практики, яка покаже, як вплинули нововведення на зниження адміністративних бар'єрів для входу на ринки цифрової економіки в частині доступу до інноваційних технологій у сфері електронних комунікацій та забезпечення ефективного використання радіочастотного спектра. Але це можливо тільки на підставі досліджених теоретичних засад і практики застосування чинного законодавства.

Список використаних джерел

1. Про ліцензування видів господарської діяльності : Закон України від 02.03.2015 р. № 222-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text>
2. Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності : Закон України від 06.09.2005 р. № 2806-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2806-15>
3. Про електронні комунікації : Закон України від 16.12.2020 р. № 1280-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1280-15/conv>
4. Про затвердження Порядку проведення конкурсів або тендерів на отримання ліцензій на користування радіочастотним ресурсом України : Рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації від 30.05.2017 р. № 281. URL: http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE30983.html
5. Про затвердження інформаційних та технологічних карток адміністративних послуг, що надаються НКРЗІ : Рішення Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сфері зв'язку та інформатизації від 07.03.2017 р. № 120. URL: <https://nkrzi.gov.ua/index.php?r=site/index&pg=342&id=6816&lang=ua&age=uk>
6. Про затвердження Положення про інтегровану систему електронної ідентифікації : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.06.2019 р. № 546. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/546-2019-%D0%BF#Text>
7. Про затвердження Технічного регламенту радіообладнання : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.06.2019 р. № 546. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/355-2017-%D0%BF#Text>
8. Кодекс України про адміністративні правопорушення : Закон України від 07.12.1984 р. № 8073-X. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text>
9. Ковалів М. А., Іваха В. О. Державно-правовий механізм забезпечення національної безпеки. *Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ*. 2015. № 4. С. 162–169.

Reference

1. Pro litsenzuvannya vydiv hospodars'koyi diyal'nosti : Zakon Ukrainy vid 02.03.2015 r. № 222-VIII. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/222-19#Text> [in Ukr.].
2. Pro dozvil'nu systemu u sferi hospodars'koyi diyal'nosti : Zakon Ukrainy vid 06.09.2005 r. № 2806-IV. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2806-15> [in Ukr.].
3. Pro elektronnykh komunikatsiy : Zakon Ukrainy vid 16.12.2020 r. № 1280-IV. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/1280-15/conv> [in Ukr.].
4. Pro zatverdzhennya Poryadku provedennya konkursiv abo tenderiv na otrymannya litsenzii na korystuvannya radiochastotnym resursom Ukrainy : Rishennya Natsional'noyi komisii, shcho zdiysnyuye derzhavne rehulyuvannya u sferi zv'yazku ta informatyzatsiyi vid 30.05.2017 r. № 281. Retrieved from http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE30983.html [in Ukr.].
5. Pro zatverdzhennya informatsiynykh ta tekhnolohichnykh kartok administratyvnykh posluh, shcho nadayut'sya NKRZI : Rishennya Natsional'noyi komisii, shcho zdiysnyuye derzhavne rehulyuvannya u sferi zv'yazku ta informatyzatsiyi vid 07.03.2017 № 120. Retrieved from <https://nkrzi.gov.ua/index.php?r=site/index&pg=342&id=6816&language=uk> [in Ukr.].
6. Pro zatverdzhennya Polozhennya pro intehrovanu systemu elektronnoyi identyfikatsiyi : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 19.06.2019 r. № 546. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/546-2019-%D0%BF#Text> [in Ukr.].
7. Pro zatverdzhennya Tekhnichnoho rehlamentu radioobladnannya : Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 19.06.2019 r. № 546. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/355-2017-%D0%BF#Text> [in Ukr.].
8. Kodeks Ukrainy pro administratyvni pravoporushennya : Zakon Ukrainy vid 07.12.1984 r. № 8073-KH. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10#Text> [in Ukr.].
9. Kovaliv, M. A., & Ivakha, V. O. (2015). Derzhavno-pravovyy mekhanizm zabezpechennya natsional'noyi bezpeky. *Naukovyy visnyk L'vivs'koho derzhavnoho universytetu vnutrishnikh sprav*, 4, 162–169 [in Ukr.].

Стаття: надійшла до редакції 18.10.2021

прийнята до друку 23.11.2021

The article: is received 18.10.2021

is accepted 23.11.2021